

De rechten van examenkandidaat Fouad: een reflectie-opdracht voor het OM

Fouad L. wordt verdacht van een drievoudige moord (28 september 2023 te Rotterdam). Het regionale zorg- en veiligheidsnetwerk van Rotterdam-Rijnmond heeft het initiatief genomen voor een 'reflectie-onderzoek' onder de betrokken partijen: hebben we in de daaraan voorafgaande periode 2021-2023 alles gedaan wat mogelijk was om dit drama te voorkomen? Juni 2024 zijn de uitkomsten van deze reflectie-opdracht gepubliceerd.¹

Vele instanties, zo blijkt uit de rapportage, maakten zich in de periode 2021-2023 zorgen over Fouads herhaaldelijke dieren mishandeling (gepleegd in dronkenschap), over klachten wegens burenoverlast, over vermeend alcoholisme en over de psychische problemen die aan dat alles ten grondslag konden liggen. Maar die zorgen werden danig vergroot door het feit dat hij Geneeskunde studeerde en dat hij naar verwachting binnen afzienbare tijd het diploma Basisarts zou behalen. Men vond het uiterst zorgelijk dat zo iemand zomaar als huisarts op patiënten zou worden losgelaten, met alle gevaren van dien.^{2,3}

Uiteindelijk (pp. 18, 30-32 van het rapport) besloten de instanties in gezamenlijk overleg dat het Openbaar Ministerie zich in een brief tot de examencommissie van de Rotterdamse faculteit Geneeskunde zou wenden om haar te waarschuwen dat Fouad, gezien zijn justitiële en politieke verleden op het gebied van dieren mishandeling, misschien geen basisartsdiploma waardig was.⁴ Fouad had inmiddels alle 180 studiepunten van de masteropleiding behaald, maar op basis van deze OM-brief besloot de examencommissie de toekenning van het diploma 'on hold' te zetten. Zij stelde als voorwaarde dat Fouad eerst door een psycholoog of psychiater zou laten onderzoeken of hij geschikt was voor het beroep van arts.⁵

In het rapport wordt als kritisch commentaar bij deze opschorting genoteerd:

- “Door professionals is niet in samenhang besproken wat het *on hold* zetten van de diplomering mogelijk voor gevolg zou kunnen hebben voor Fouad L.⁶ Gelet op de zorgen over zijn mentale toestand en de betrokkenheid van diverse andere professionals was dat wel wenselijk geweest.” [p.18]
- “We weten niet wat uiteindelijk de invloed is geweest van het *on hold* zetten van de diplomering, de dreigende huisuitzetting en het kortstondig ontnemen van zijn rijbewijs [op de daaropvolgende dramatische ontwikkelingen in 2023]. Wel zou het goed geweest zijn als het dossier [van Fouad L. bij alle betrokken instanties] was opengehouden en regelmatig integraal [door de gezamenlijke instanties] besproken” was geworden. [p.19]

Maar het is opmerkelijk dat een kritisch commentaar op de OM-brief achterwege is gebleven:

- Het OM heeft een brief aan de examencommissie gestuurd waarin gesuggereerd wordt dat zij moet besluiten (ook al heeft hij alle benodigde studiepunten op zak) om Fouad het diploma te ontzeggen of om de toekenning van het diploma afhankelijk te stellen van de uitkomsten van een nader onderzoek naar diens beroepsgeschiktheid. Maar bij het sturen van deze brief heeft het OM zich, als deelgenoot in het hoeden van de rechtsstaat, schuldig gemaakt aan verwijtbare nalatigheid, namelijk (1) dat het OM niet vóór het opstellen van die brief gedegen onderzocht heeft of een examencommissie in het hoger onderwijs inderdaad *bevoegd* is een dergelijk besluit te nemen en (2) dat de examencommissie in bedoelde brief niet geïnformeerd werd over de uitkomsten van dat onderzoek.⁷

Wes Holleman

weblog onderwijs, 3-7-2024

<https://onderwijsethiek.nl>

¹ *Reflectierapport casus Fouad L.* (juni 2024). Rapporteur: Rieke Samson-Geerlings, voormalig procureur-generaal bij het Openbaar Ministerie. Url: <https://gemeenteraad.rotterdam.nl/Reports/Document/fa007291-2663-4c04-9def-2342aa776053?documentId=05129ffb-c797-4e50-80db-5beal14395ce>.

² Uiteraard wisten de samenwerkende instanties niets van de ervaringen van de examencommissie van de Rotterdamse faculteit Geneeskunde. Zij zat nogal in haar maag met student Fouad L. Ze had hem de diagnose Asperger (hoogbegaafd doch autistisch) opgeplakt en ze meent dat studenten met een dergelijke functiebeperking ongeschikt zijn voor het artseneroep en dus niet thuishoren in de masteropleiding. Maar gegeven hun recht op het volgen van hoger onderwijs, verbiedt de wetgever om dergelijke studenten uit de opleiding te verwijderen zolang ze het tentamenprogramma van de masteropleiding met succes weten te doorlopen, ten-

---

zij ze zich *in de hoedanigheid van leerling-arts* (dus *binnen de opleiding*) onprofessioneel gedragen. Fouad gedroeg zich voorbeeldig en wist ondanks alle tegenwerking de benodigde studiepunten van de masteropleiding te behalen.

³ In 2022 is het wettelijk verbod, bedoeld in eindnoot 2, nog eens door OCW-minister Dijkgraaf bevestigd (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/ah-tk-20212022-3816.html>). Zie ook mijn beschrijving van de wijdere context: <https://onderwijsethiek.nl/wp-content/uploads/2023/12/Student-Fouad-de-medische-faculteit-en-de-Gildebroederschap.pdf>.

⁴ Zie de twee fragmenten op <https://www.geenstijl.nl/5172774/post-op-4chan-van-vermoedelijke-dader-rotterdam-op-4chan-ik-ben-genie-hele-wereld-haat-ons-death-to-normies>

⁵ Rapporteur Samson (2024) spreekt van een psychiater, maar faculteitsdecaan Sleijfer (2023) heeft het over een psycholoog. Zie Sleijfer, S. (29/9/2023). “*Het Erasmus MC zal nooit meer hetzelfde zijn.*” Url: <https://www.erasmusmc.nl/nl-nl/artikelen/de-dag-na-het-incident>. Sleijfer is tevens bestuursvoorzitter van het academisch ziekenhuis (Erasmus MC).

⁶ Maart 2024 publiceerde ik: <https://onderwijsethiek.nl/onderwijs/de-voorgeschiedenis-van-een-moorddrama/>, waarin een feitenrelaas over de periode maart-september 2023 was opgenomen. Bij gebrek aan voldoende gegevens, moest ik in dat feitenrelaas in het midden laten wanneer precies hij zijn 179e en 180e studiepunt binnengekegen heeft en wanneer hij het bericht van DUO kon verwachten dat hij volgens opgave van de examencommissie geslaagd was. Ook kon ik toen nog niet beschikken over de nieuwe gegevens (c.q. bewerkingen) uit het *Reflectierapport*, zoals de vooraankondiging dat de toekenning van het diploma werd opgeschort (3 april), de brief van het OM (ergens in april), het formele besluit over de opschorting (eveneens ergens in april), en het feit dat Fouad reeds in november 2022 bij zijn verhuurder (Woonbron) had aangekondigd dat hij binnen afzienbare tijd (na ontvangst van het DUO-bericht? of na de daadwerkelijke indiensttreding-als-basisarts bij zijn nieuwe werkgever?) de huur zou opzeggen.

⁷ Naar mijn stellige indruk impliceerde de brief van het Openbaar Ministerie dat de examencommissie door het OM werd aangespoord de verplichtingen van haar facultaire examenlicentie te verzaken en dus een onrechtmatige daad jegens Fouad L. te plegen. In de brief ging het OM er ten onrechte van uit dat de examencommissie tot taak en bevoegdheid heeft als poortwachter op te treden, aan de toegangspoort van het artsene beroep. Zie mijn analyse d.d. 9/3/2024b: <https://onderwijsethiek.nl/wp-content/uploads/2024/03/Het-iudicium-abeundi.pdf>. De commissie heeft haar bevoegdheid ex artikel 7.10 lid 2 WHW (de bevoegdheid om *zelf* nader te onderzoeken of *de eindtermen van de opleiding* door de kandidaat bereikt zijn) misbruikt in haar besluit om nader *door derden* te laten onderzoeken of de kandidaat *beroepsgeschikt* is. En zij kan zich ook niet op een ‘nood-breekt-wet-clausule’ beroepen, want er was geen noodsituatie: na het behalen van hun masterdiploma moeten basisartsen nog vele hordes nemen voordat ze zelfstandig de geneeskunst mogen beoefenen en, zodra ze geregistreerd zijn in het BIG-register, staan ze bovendien onder het tuchtrechtelijke toezicht van de Inspectie Volksgezondheid & Jeugd. Een interessante vraag is wel of naar aanleiding van de aanvraag tot plaatsing in het BIG-register een ambtelijke VOG-toets wordt verricht. Zie eindnoot 9 bij <https://onderwijsethiek.nl/wp-content/uploads/2024/02/Het-basisartsexamen-van-Fouad-L.pdf>.